ข้อมูลพื้นฐาน
โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืน
บ้านผีปานเหนือ ตำบลนาเกียน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติความเป็นมา

ชุมชนผีปานเหนือได้มีการรรากฐานมานานแล้วแต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าได้มีการอพยพของชาวบ้านมาจากไหนโดยเป็นชนเผ่ากะเหรี่ยง(โพล่ง)อาศัยมานานกว่า๑๐๐ปีมาแล้วและลูกหลานบางส่วนก็ได้แยกย้ายไปตั้งหมู่บ้านใหม่ คือ บ้านทีกะเย และ บ้านผีปานใต้ โดยอาศัยการทำไร่ข้าวและการเลี้ยงสัตว์ในการดำรงชีพในสมัยก่อนชาวบ้านจะนับถือผู้นำชุมชน (ผู้นำธรรมชาติ) เป็นคนแรกในหมู่บ้านและจะสืบต่อมายังลูกหลานในการเป็นผู้นำต่อไป

ในปัจจุบันมีการคัดเลือกผู้นำชุมชนหมู่ที่ ๑๐ โดยนายกรีแค ปราศจากอิทธิพลเป็นผู้ใหญ่บ้านและนายพิชิตพล ปราศจากอิทธิพล เป็นสมาชิก อบต.

ปัจจุบันพื้นที่บ้านผีปานเหนือซึ่งอยู่ในตำบลนาเกียน เป็นหมู่บ้านที่มีการปลูกฝิ่นอย่างหนาแน่น โดยมีจำนวนพื้นที่ปลูกฝิ่นระดับตำบล ๑๘.๔๓ ไร่หมู่บ้านผีปานเหนือผู้นำชุมชนมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชนมีความสามัคคีกัน

สภาพทั่วไป

ขนาดที่ตั้ง

บ้านผีปานเหนือ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาเกียน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ระหว่างพิกัด อยู่ห่างจากจังหวัดเชียงใหม่ ๓๐๐ กิโลเมตร และห่างจากอำเภอ ๖๕ กิโลเมตร ตั้งอยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วน ตำบลนาเกียน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑ ชั่วโมงและมีบ้านที่รับผิดชอบ ๓๓ หย่อมบ้าน มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดน้ำแม่ลอบ
ทิศใต้	ติดตำบลสบโขง
ทิศตะวันออก	ติดตำบลอมก๋อย
ทิศตะวันตก	ติดอำเภอสบเมย

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านผีปานเหนือ มีพื้นที่เป็นภูเขาสูงลับซับซ้อนมีความสูงเฉลี่ยบริเวณกลางหมู่บ้าน ๑๐๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง

ลักษณะดิน

พื้นที่บ้านผีปานเหนือพบกลุ่มดินค่อนข้างมีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นดินลึกถึงตื้น มีเนื้อดินเป็นเป็นดินร่วนผสมก้อนกรวด หรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลเข้มหรือสีน้ำตาลปนแดงเข้ม

ลักษณะภูมิอากาศ

พื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงบ้านผีปานเหนือมีสภาพภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน ฝนจึงตกชุกเกือบทั้งปี คือ ประมาณ ๘-๙ เดือน โดยเฉพาะในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่ฝนตกชุกมากมี ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อนระหว่างเดือนมีนาคม – พฤษภาคม ฤดูฝนระหว่างเดือนพฤษภาคม – ตุลาคม และฤดูหนาวระหว่างเดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ย ๑๐-๑๘ องศาเซลเซียส มีอุณหภูมิต่ำสุด ๒-๔ องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๐๐๐ มิลลิเมตรต่อปี

แหล่งน้ำที่สำคัญของโครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นทีปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านผีปานเหนือ

แหล่งน้ำธรรมชาติ น้ำแม่ลอบ มีน้ำไหลผ่านแต่จะขาดแคลนในช่วงฤดูแล้ง มีประปาภูเขาแต่ไม่ได้มาตรฐาน น้ำที่ใช้ในการเกษตรจะขาดแคลนในช่วงฤดูแล้ง และน้ำฝน แต่จะขาดแคลนในช่วงหน้าแล้ง มีน้ำตกมีน้ำตลอดทั้งปี แต่หน้าแล้งน้ำจะน้อย

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ได้แก่ น้ำฝน

แหล่งน้ำดื่ม ได้แก่ ประปาภูเขา

แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือน ได้แก่ ประปาภูเขา

ป่าไม้

พื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านผีปานเหนือ ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติอมก๋อย มีป่าชาวบ้านของหมู่บ้าน ๑ แห่ง พื้นที่ ๒๐ ไร่ สภาพป่าถูกทำลายเป็นบริเวณกว้าง จนมีสภาพโล่งเตียน

การคมนาคม

พื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านผีปานเหนืออยู่ห่างจากตัวอำเภออมก๋อย ระยะห่าง ๖๕ กิโลเมตร ถนนเป็นดินอัดธรรมดาเป็นถนนที่แคบ ถนนในหมู่บ้านเป็นถนนลูกรังเป็นหลุมเป็นบ่อ ฤดูฝนเป็นโคลน เส้นทางสัญจรลำบากมาก

โครงสร้างพื้นฐาน

ระบบไฟฟ้า

ใช้ไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ ประมาณร้อยละ ๙๐ ของหมู่บ้าน

มีระบบประปาภูเขาใช้ภายในหมู่บ้าน

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ประชากร

พื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านผีปานเหนือ หมู่ที่ ๑๐ เป็นหมู่บ้านหลักและมีหย่อมบ้านอีก ๑๕ หย่อมบ้าน ประชากรเป็นชนเผ่ากะเหรี่ยงทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้สื่อสารเป็นภาษาชนเผ่า ชาวบ้านสามารถสื่อสารภาษาไทยร้อยละ๓๐

ชื่อหมู่บ้าน/หย่อมบ้าน	หมู่ที่	ชนเผ่า	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครอบครัว	จำนวนประชากร		
					ชาย	หญิง	รวม
ผีปานเหนือ	๑๐	กะเหรี่ยง	๕๘				๒๒๙
กองดา	๑๔	กะเหรี่ยง	๖๒				๒๖๘
ห้วยบง	๑๔	กะเหรี่ยง	๗๒				๖๑๓
ห้วยครั่ง	๕	กะเหรี่ยง	๖๒				๒๘๐
ผีปานใต้	๑๐	กะเหรี่ยง	๕๐				๑๔๕
ใบหนา	๔	กะเหรี่ยง	๗๖				๓๐๙
ทีกะเย่	๑๐	กะเหรี่ยง	๔๑				๑๓๙
แม่สอบน	๑๗	กะเหรี่ยง	๒๘				๑๕๕
แม่สอล่าง	๑๗	กะเหรี่ยง	๒๐				๑๑๖
แม่เกิบ	๑๕	กะเหรี่ยง	๒๕				๑๓๐
ศาลาเท	๑๕	กะเหรี่ยง	๔๒				๑๖๔
แม่ฮองเหนือ (ห้วยหวาย)	๑	กะเหรี่ยง	๑๓				๕๗
แม่ฮองกลาง	๑	กะเหรี่ยง	๔๔				๒๕๓
แม่ฮองใต้	๑	กะเหรี่ยง	๔๖				๒๐๘
แม่สะเต	๑๑	กะเหรี่ยง	๓๗				๒๐๙
มะหินหลวง	๒๑	กะเหรี่ยง	๑๖				๔๔
ทีเนอะ	๒๑	กะเหรี่ยง	๔๙				๒๔๒
ห่างหลวง	๑๒	กะเหรี่ยง	๖๕				๒๖๐
พรั่งแท	๑๒	กะเหรี่ยง	๓๘				๑๗๐
ทังที	๘	กะเหรี่ยง	๓๖				๑๖๐
ก๋องป๋อเหนือ	๒๐	กะเหรี่ยง					
ก๋องป๋อใต้	๘	กะเหรี่ยง	๔๕				๑๘๙
ทูจอง	๘	กะเหรี่ยง	๒๖				๑๒๖
แม่ลอบคี	๘	กะเหรี่ยง	๒๐				๗๗
สงิน	๑๓	กะเหรี่ยง	๓๐				๓๔
สงินกลาง	๑๓	กะเหรี่ยง	๑๙				๘๗
สงินเหนือ	๑๓	กะเหรี่ยง	๔๗				๒๐๒
อูตูม	๖	กะเหรี่ยง	๗๐				๔๒๐

ชื่อหมู่บ้าน/ หย่อมบ้าน	หมู่ที่	ชนเผ่า	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน ครอบครัว	จำนวนประชากร		
					ชาย	หญิง	รวม
อูตูมใต้	๖	กะเหรี่ยง	๔๗				๒๕๙
นาเกียนใต้	๓	กะเหรี่ยง	๔๐				๒๑๔
นาเกียนเหนือ	๓	กะเหรี่ยง	๓๗				๑๘๓
นาเกียนกลาง	๓	กะเหรี่ยง	๔๒				๑๘๗
แม่โขงใต้	๒	กะเหรี่ยง	๔๒				๓๔๐
แม่โขงเหนือ	๒	กะเหรี่ยง	๑๘				๘๐
รวม			**๑,๓๖๓**				**๖,๕๗๙**

ผู้นำชุมชน

นายกรีแค ปราศจากอิทธิพล ผู้ใหญ่บ้าน
นายคิกัง ปราศจากอิทธิพล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
นายสุทธิพล ลำไพรพนม ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
นายพิชิตพล ปราศจากอิทธิพล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

การศึกษา

พื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านผีปานเหนือมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน ๑ แห่งคือโรงเรียนบ้านผีปานเหนือ จำนวนครู ๖ คน จำนวนนักเรียน ๑๒๘ คน ชาย ๖๙ คน หญิง ๕๙ คน

การประกอบอาชีพ

อาชีพหลัก ของประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร พืชหลักที่ปลูกคือ ข้าวไร่ ข้าวนาดำ ผักกาด ผักชี แตงกวา มะเขือเทศ พริก ฟักทองแตงไทย ถัวผักยาว อาชีพรอง ได้แก่ เลี้ยงสัตว์ การทอผ้า (ไก่ สุกร โคเนื้อ) อาชีพเสริม คือ รับจ้าง

รายได้

พื้นที่โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านผีปานเหนือประชากรมีรายได้เฉลี่ย ๑๐,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือนต่อปี รายได้ภาคการเกษตรส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๐ มาจากการปลูกข้าวไร่ ร้อยละ ๓๐ มาจากการปลูกข้าวนาปีและร้อยละ ๓๐ มาจากการทำปศุสัตว์ คือเลี้ยงวัว หมู ไก่ รายได้นอกการเกษตรส่วนใหญ่ร้อยละ๑๐ จะรับจ้างแรงงานในหมู่บ้าน และร้อยละ ๓๐ มาจากการรับจ้างแรงงานนอกหมู่บ้าน และเป็นลูกจ้างส่วนราชการร้อยละ๕

การถือครองที่ดิน

เป็นเนื้อที่ถือครองที่อยู่อาศัย ประมาณ ๒ งานต่อครัวเรือน เป็นเนื้อที่ถือครองทางการเกษตร ๗ไร่ต่อครัวเรือน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

เป็นพื้นที่เกษตร เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ พื้นที่ป่าชุมชน พื้นที่อยู่อาศัย และที่ตั้งของหน่วยงาน/องค์กร และที่สาธารณะทั่วไป

แหล่งเงินทุน

ประชากรบ้านผีปานเหนือ ส่วนใหญ่อาศัยแหล่งเงินทุนจากกองทุนหมู่บ้านเป็นทุนในการประกอบอาชีพ เงินทุน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท กิจกรรมหลักเพื่อใช้ด้าน นอกจากนี้ยังมี กองทุน กข.คจ.

การรวมกลุ่มของเกษตรกร

เกษตรกรไม่มีการรวมกลุ่มประกอบอาชีพกันอย่างจริงจัง ขาดอำนาจการต่อรองในการผลผลิต

ผลผลิตทางการเกษตร

พืชไร่ ได้แก่ ข้าวไร่ ข้าวนาปี ไม้ยืนต้น ผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน ได้แก่ ผักกาด ผักชี แตงกวา พริก ฝักทอง แตงไทย ถั่วฝักยาว

แหล่งท่องเที่ยว

บ้านผีปานเหนือมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ๒ แห่งคือ น้ำตกแม่สอและถ้ำหินปูน

ปัญหา อุปสรรค และศักยภาพของบ้านผีปานเหนือ

ปัญหา ของหมู่บ้านบ้านผีปานเหนือ

๑. พืชเศรษฐกิจมีน้อย
๒. พื้นที่ทำการเกษตรห่างจากแหล่งน้ำ
๓. การคมนาคมไม่สะดวกและห่างไกลจากตัวเมือง
๔. การติดต่อสื่อสารยากลำบาก

ความต้องการของหมู่บ้านบ้านผีปานเหนือ

๑. ต้องการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
๒. ต้องการปรับปรุงและซ่อมแซมถนน
๓. การส่งเสริมอาชีพ
๔. ต้องการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ผู้ปฏิบัติงาน

นายอุดม พรหมตัน	ผู้จัดการโครงการรขยายผลโครงการหลวง เพื่อแก้ปัญหาการปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านผีปานเหนือ
นายสุรชัย สิทธิ์โชคเสรี	หัวหน้าโครงการโครงการขยายผลโครงการหลวง เพื่อแก้ปัญหาการปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านผีปานเหนือ
นายจักรกิจ สิริธารกุล	ผู้ช่วยหัวหน้าโครงการโครงการขยายผลโครงการหลวง เพื่อแก้ปัญหาการปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านผีปานเหนือ
นายกาพอ แฉ่วา	ผู้ช่วยหัวหน้าโครงการโครงการขยายผลโครงการหลวง เพื่อแก้ปัญหาการปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านผีปานเหนือ
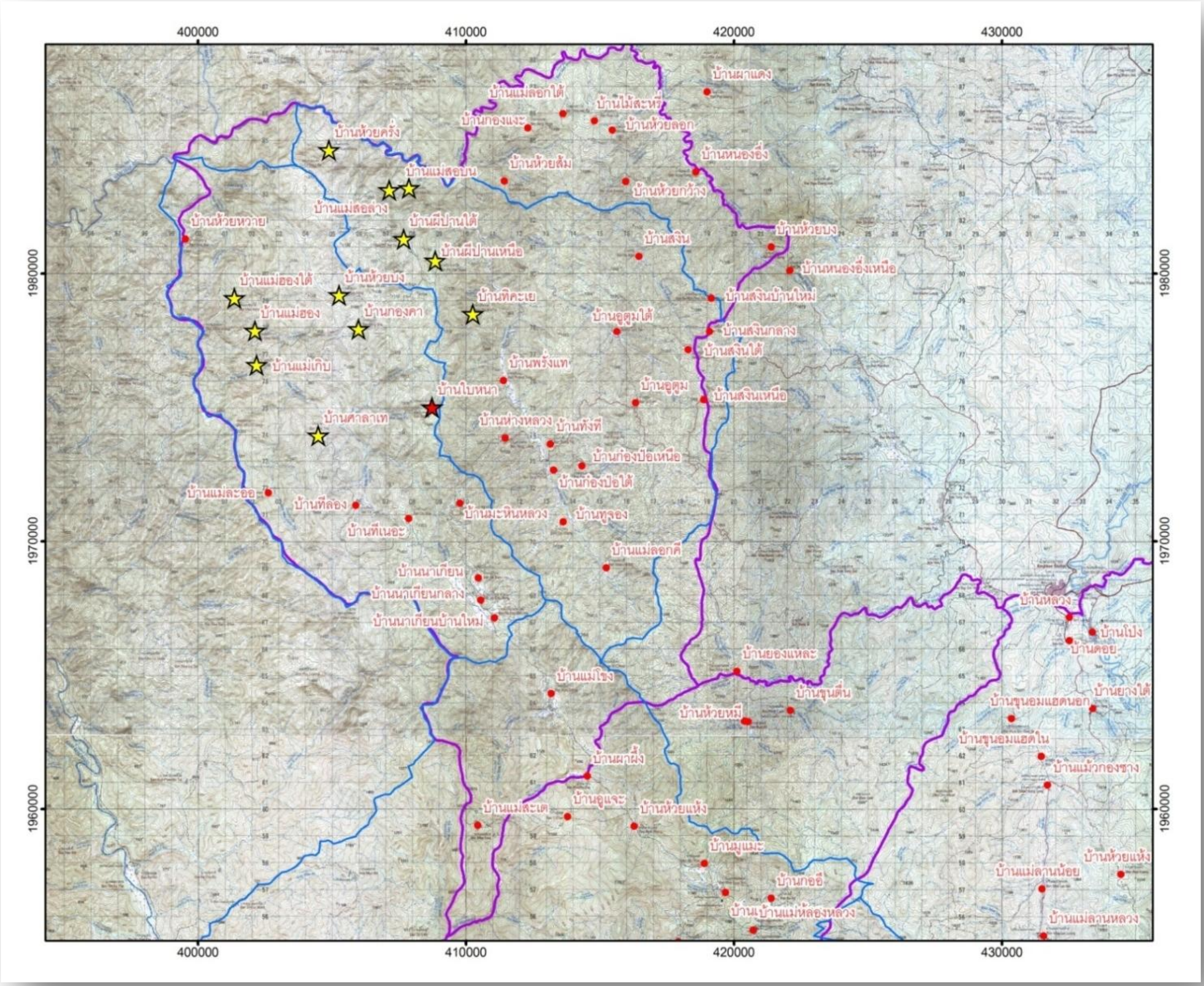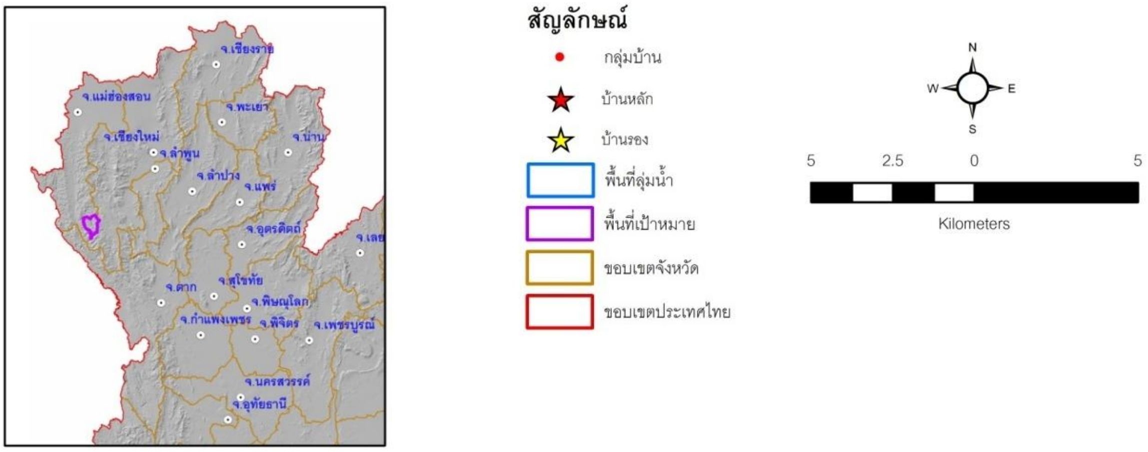
แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศ
โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านผีปานเหนือ